



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm  
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

**Grégoire, Pierre**

**Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.**

**VD16 VD16 G 2999**

10 Quibus, & pro quibus debitis cessio fieri non possit.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

in quo lapsus Accurs. in d. l. quod priuile. erant quippe in foro Romano, vt nunc Lugduni, mercatorum numulariorum tabernae, pone & iuxta aedem Castoris, vt ex Terentio Phormione, Plauto in Persa & Curculone, & Iuuenale Satyr. 3. 4. ibi. quanto capitis deservimine consent, & conlita, & late docet Budaeus in explicat. d. l. si hominem, §. fin. depof. in prior. annotat. in P. in publico videlicet loco, vbi mensa argentariae. Vbi in l. qui tabernas, 33. de contrah. emt. lib. 18. P. tit. 1. & vbi publicam egentibus praestabant operam, veluti fide publica. Obseruauit & Sigonius, lib. 2. de antiquo iure Rom. ca. 11. mensarios publicam rationem concessisse, argentarios priuatum. Argentariam facere Cicero pro Caelina ait, more ditum & copiosorum hominum, qui quae sum facerent aut permutandis pecuniis, aut fonerandis, ex permutacione pecuniae lucrum corrogatum, collybus Graecis, qua voce & Cicero vsus ad Atticum, vnde & ipsi argentarii collybistae, campiores nunc nummulatui qui & per partes pecuniam erogant, vt scribit Paulus in l. quadaam persona, 9. §. si. de eden. P. Et mensa argentariae exercitores ab Vlpiano in l. 4. §. praetor ait, de eden. P. & apud Graecos quoque *ἀργυροπώται*, & *ἀργυροπώται*, apud Iulium Pollucem lib. 3. Onomastic. c. 9. Tabernas argentarias construxit in foro Luc. Tarquinius Priscus Romanorum rex, Dionys. Halicarn. quatum & meminit Liuius saepe, vt in 9. §. 26. Inibi & auctiones licitationum fiebant, Cic. pro Caelina, dnm de Abutia loquitur, & Quintilia. 6. Instr. & ob id officium argentariorum, atque ministerium publicam causam habet, estque principalis eorum operam, vt auctus sui diligenter rationes conficiant, Caius, in l. argentarius, 10. vers. ideo, de eden. P. quia frequentissime ad fidem eorum codicum recurritur, l. quadaam sunt, 9. §. numularios, eo. tit. de eden. in P. Et t. p. inde ne facile decipiatur sub pretextu fidei publicae, tantum abest vt hi qui dicuntur a Demothene oratione, *ἀγορῆ ἀργυροπώται*, *ἀγορῆ ἀργυροπώται*, mensam subertere, beneficio cessionis digni sunt, quin vel ex eo solo, quod foro cedunt, & solam verentes alio confugiunt, poenam merentur. Qui enim rationes publicas habent, semper paratas habere debent praebendas possentibus eo loco vbi argentariam habent, l. argentarius, de eden. P. maximeque vel in eo peccant qui instrumenta debiti transferunt in aliam, quam vbi argentariam exercuerint provinciam, l. 4. §. fin. de eden. in P. Proinde horum, vt licitationum fraudationis causa, bona possideri vendique iubentur, vt satisfiat creditoribus, l. 1. §. 1. Fulconius, 7. quibus ex caus. in possessio. ear. lib. 4. 2. P. tit. 4. In hos quoque in Gallia comitis habitus Aurelij anno 1560. in constituto regis comitorum Aurelia. artic. 13. poena imposita, & constitutione Francisci primi eius nominis regis capitalis, die 10. Octobris 1536. Carolus quintus etiam Imperator in constitutionibus editis in comitis habitus Augustae Vindelicorum, 1548. artic. 22. in hos mensarios solum verentes, & trapezam euertentes, tamquam in fures animaduerti iubet, & comprehendit & carcere detineri, donec creditoribus satisfecerint. Gratianus Caesar, 4. loco, decoctores publicae pecuniae vel fraudulentos in adscriptionibus illicitis, iubet subfici per iudices loco-orum plumbatorum scilicet Gratia. in l. quilibet, 40. de decuria. lib. 10. C. tit. 31. Inhibet & Atehadus, ne is qui interuersione facta rationum semel conuentus, id officium rursus gerat, in quo ante decoxit, l. si aliquid, 12. de iur. iur. 10. & arcarius lib. 10. C. tit. 70. vbi nuga expungenda gloriose, circa excoctionem. ¶ In digni quoque cessionis beneficio, quinto qui prodige & luxuriose sua consumunt & decoquunt, infamia olim merito donati. Sic enim & legem posuit Solon: *τὸν ἐὰν ἴδῃ ἄλλος ἀπορῆον, ἐπιμύσει*, id est, Qui patrimonii sui versuram fecerit, ignominius esto. Eisdem quoque apud Corinthios multa, vt fontes damnatos relatum est, Diogenes Laerti. lib. 1. Decret. philof. Adrianus, decoctores bonorum, si suae essent auctoritatis, catamidiari in amphitheatro & dimitti statuit, idem Dioge. Laer. li. 6. vocant Galli catamidiare vulgo *mitrer*, ludibrio habere. Sed in formula cessionis de infamia latus. ¶ Sexto, t. spoliatis aliquem non auditur recurrens ad beneficium cessionis, Spartian. in Adriano, indignus quippe legis beneficium est qui contra leges facit, Rote decisi. §. 3. tit. de restit. spoli. incip. nota, quod vbi monachus, in antiquis, & iurata non decipientibus, sed deceptis subueniunt, l. auxilium, §. in delictis, de minor. 25. annis, l. verum, in prin. pro sac. P. ¶ Septimo non t. tenetur creditor cessionem debitoris admittere, si lex municipalis cessionem prohibeat: veluti statutum esse in sua ciuitate tradit Odofredus, ca. 3. de reg. iur. l. 2. ad Iena Velleian in P. l. si sine, C. de tit. l. 2. si minor se maior dixerit, l. 1. §. 2. si aduer. delict. C. & ideo inibi esse carcerem, in quem omnes debitores conli-

ciantur si non soluerint. ¶ Octauo t. in Gallia alienigenis denegatur cessionis bonorum auxilium: vt decreuit senatus Parisiensis hora pomeridiana ex tempore quattuor nonas Aprilis, 1565. contra Danum quendam Lubecensem. Odo. in l. 1. in fine, quibus bonis ceder. poss. C. Sicut in Flandricis prouinciis Belgae indigenae non iuuantur hoc beneficio cessionis bonorum, nisi impetrauerint a principe magna cum cautione, & multis interpositis conditionibus, ex sanctione Caroli quinti Imperatoris, lata 1541. refert Rhenas. Chopinus lib. 1. Domani Francie tit. 12. Apud Romanos quoque olim legis Iulia cessionis beneficium ciuibus tantum indultum erat, refert Baldus in §. si. de actio. postea tamen & ad prouinciales prorogatum est, Iulius Caesar li. 3. Commen. bel. Gal. Suet. in C. Cesare ca. 42. T. Cirrus li. 5. annal. ¶ Nono t. de portu, seu relegatus, & qui dicitur bannitus seu exsul, cui postea bona & ciuitas restituntur, non admittitur petens ad cessionem. l. 4. qui bon. ced. poss. C. ¶ Decimo t. tradit Butrigarius, l. 2. C. de sentent. pass. Iason in §. si. nu. 22. de actio. voluntarie inopem cedere non posse, quia cessione non admittitur nisi virgentibus creditoribus, & si velint carceribus mancipare, vel detinere debitorem, facta bonorum disquisitione cum vicinis per apparitorem: quominus contrarium opinetur Bartolus, in l. stipulatio, §. habet. de ope. no. num. tamen omnes formulae seu styli curiarum Galliarum, sequuntur sententiam Butrigarii, vt notat Boerius decisi. 349. nu. 8. ¶ Undecimo t. in religione iudicis situm erit, perpendere causas, propter quas cessionis beneficium debitor mereatur, nam casus repentini, vis maior, incurfus latro, & cetera fortuita digna sunt quibus releuentur debita: at misereri certe eum non oportet, sed potius irasci & carceres inferre, prodigalitate, luxuria & cauponationibus aliena profunditibus. ¶ Duodecimo tradit t. Bartolus in l. alia, §. eleganter, solut. matr. & Iason in §. fin. nu. 19. de act. debitorem non vi cessione, si eo tempore quo contraxit sciebat se non esse soluendo.

Quibus, & pro quibus debitis cessione fieri non possit. Cap. 10.

1. Cessio non fit pro multa debita ex crimine. Pro debito facti nu. 3.
2. Poena pecuniaria quando commutari potest in corporalem, ob inopiam condemnati.
4. Cessio fieri nequit pro debito fiscali, vel Reip. Debitor si sit in carceribus detrusus etiam iure antiquo, eod.
3. 4. Carcerarium quis possit pro debito fiscali, vel Reipubl.
4. Tributum pro pauperibus. Tributorum magnitudo imposita a Chilperico migrare colonos coegit, eod.

Placuit t. non admittendam cessionem bonorum pro multa debita ex crimine, siue ad eam damnatus sit clericus, siue laicus, Boer. decisi. 349. facit can. episcopus, §. libertas, l. 2. q. 2. Veluti si quis debitor sit ex maleficio & litis assumatio fiat: quo casu vera est regula, vt qui non habet in are, luat in corpore, l. 1. §. fin. de poen. in P. lib. 48. tit. 19. l. fin. de in vsu voca. lib. 2. P. tit. 4. l. quicumque, §. quod si, de seru. fugit. C. l. si. de sepul. viola. C. l. si quis id quod, §. in seruos, de iur. iud. om. iud. c. si de ma. edic. cum sim. quando videlicet multa ex delicto est applicanda fisco, non etiam si parti, siue ex contractu, siue ex maleficio: tunc enim multa pecuniaria non potest commutari in poenam corporalem, nisi actore consentiente, Stephan. Asterius, in additio. 2. ad decisionem Capelle Tholosa. 61. facit ca. fraternitas, l. 2. q. 2. sed expectanda est pinguior rei fortuna, iuxta c. Odoard. de solut.

¶ In t. multa autem ciuili nunquam, aut raro commutatio eius facienda est in poenam corporalem, l. illicitus, §. si. de offic. praesid. P. ca. finem l. ius de dot. & contum. ap. Gregor. Apertius hoc explicat distinctione Ioannes Andreas, in d. c. Odoardus, aut, inquit, ex maleficio, siue ex contractu debitor conuenitur ad praestandum id quod interest, & tunc potest bonis cedere: aut agitur non tantum ad id quod interest, sed ad poenam quoque, vel ad poenitentiam imponendam, veluti in furto, c. tna. de fenis, tunc si placet actori, multa in poenam corporalem poterit conuerti, d. c. fraternitas, l. 2. q. 2.

¶ Illud t. ipsum & licebit iudici, cum de poena imponenda tractat, cap. 2. versicul. est nec, de maledic. 2. Non habet locum bonorum cessione in obligatione qua quis tenetur ad factum, quia factum pro parte restitui non potest, l. stipulatio, §. si. de ope. no. num. Et sic in hac hypothesi resoluunt Mastrius,



in iudiciorum praxi. si de obligatio. si item venditor ad impediendam bonorum suorum venditionem, addi. 1. & Iason in §. si de act. num. 12. Etenim quando quis ad cessionem admittitur, illud præstare potest, quare non liberatur cedendo, sed præcise ad factum tenetur, l. stipulationes non diuiduntur, 72. de verb. oblig. vt & ad dandum, l. ubi autem non apparet. 75. eo. tit. de verb. oblig. Si tamen factum habeat præstandi impossibilitatem, arbitrantur Iason & Faber cessionem admittendam. 74. §. Faber in d. §. si de act. videlicet ratione eius quod interest non fieri, quod & in obligationibus facti locum habet, l. stipulationes non diuiduntur, & l. in stipulationib. §. fin. de verbo. oblig. P. §. 3. In causa fiscali, vel ære reipublicæ, si quis æstimata lite damnatus pecunia ob maleficia sit, non potest liberari carceribus cedendo, sed quando non soluerit illis constringitur. Inemo, de exalto. trib. lib. 10. C. Sic cum pater Cymonis Miltiades litem æstimatam soluere populo non potuisset, ob eamque causam in publicis vinculis decessisset, Cymon eadem custodia detentus fuit, neque legibus emitti poterat, nisi pecuniam qua pater multatus erat, exsoluisset, vt auctor Æmylius Probus in Cymone: erat autem condemnatio illa multa litisve æstimatio 60 talentorum, ex crimine suspitionis proditiouis, cuius infimulatus erat Miltiades, idem Probus in Miltiade. Suidas quoque, qui reipublicæ, inquit, debebat ex multa. nec nouo senatus conuentu exsoluerat, in carcerem detrudebatur, reproditiouis etiam sponsoribus. Suid. in verb. actio. c. 4. dicitur actionis nomen erat id, quando quis non solueret quod debebat, eiusque ratione simplum pendebatur, si ante nouum senatus conuentum solueretur: sin minus. duplum, Suid. in ver. adu. in priuatis videlicet debitis. at in publicis carcer paratus, vt dixi, erat Stephanus Aufrelius probat in debitis quidem fisci, ratione criminis, non posse cessione damnatum liberari a carceribus: at si debitor, inquit, sit tributorum nomine, non debet carcerari, sed honeste sub custodia detineri, Aufrelius in decisio. Capel. Tholo. §. 8. per l. nemo, de exalto. trib. lib. 10. C. Lycurgus quoque statuit ob vectigalia non soluta, quemquam in carcerem non esse detradendum, liberantque Xenocratem eam ob causam incarceratum, & publicanum in carcerem ob iniuriam coniecit, Plutar. in vit. decem orator. Tradit & idem Aufrelius ob collectas impostas neminem bonis posse cedere, Stephan. Aufrelius. dicta decisio. 28. §. in decisio. Cap. Tholo. §. 4. in additionibus, videlicet, si soluendo sit, & cedere vellet, vt se a publicis muneribus liberet, quod non licet, l. propter. §. qui bonis ced. poss. C. Exstimant autem Ioannes Faber, in §. si de act. Cynus, in l. qui bon. ced. poss. Bartolus. Ioannes de Platea, in l. nemo, de exalto. trib. fiscales debitores ob tributa, cessione bonorum liberari posse a carcere. §. Fuit aliquando §. lex Basili iunioris Porphyrogenetæ Cæsaris, qua constitutum, tributum pauperum qui soluendo non essent a locupletibus exigendum esse, quod dicitur, vt dicitur est, lib. 1. in ris Oriental. in constitut. 2. Basili. Hoc tamen postea Romanus Argyrus Cæsar subtulit, quod etiam Constantinus erat sublatum, nisi mors eum anteverisset, in cod. 1. lib. iur. Orienta. in constit. Argirius, vt dicitur in his uisibus condonatas, id est, reditu maior. eccles. Veruntamen, quanquam propter administrationem ciuilem quem bonis posse cedere constat, l. 2. §. 3. C. qui bon. ced. poss. tamen receptum est, debitorem fiscalem non posse bonis cedere: & ita seruatur in curiis huius regni. Guido Papasus q. 211. n. me. 3. Bart. in l. cum eo ad le. Jul. pecula. P. Bal. Cyn. in l. qui bon. ced. poss. nisi in casibus, in quibus paupertas excusat, Bald. & Cyn. in d. l. 1. Quare & Baldus & Salicetus in l. propter honorem, qui bon. ced. poss. idque firmat Angelus Aret in §. si de actio. tradunt subditos volentes cedere bonis propter collectas, quæ imponi debent pro modo patrimonii per as & libram, & vt dicunt, pro folido & libra, non audiri iudicium in illis, cum vnde soluant in eo casu habeant sufficiens patrimonium, cuius ratio habetur & dolose diffugere onus videantur. Scio tamen aliquando onera inter tyrannos principes tam graui iudici, vt sæpe incolæ cogantur res ipsas relinquere, & loco migrare, vt quo tempore Chilpericus Galliar. rex nouas & graues imposuit descriptiones, accidisse refert Gregorius Turonensis lib. 3. histor. Franc. cap. 27. Sed illæ cessiones bonorum erant potius discessiones, quam cessiones, de quibus nunc quaestio. Cur autem pro oneribus & muneribus personalibus cessio non fiat, ratio certissima, quod inops, propter necessitatem non habendi, onera patrimonii non sustinet, corpori autem indicta obsequia soluit, l. cura exstremi, §. §. mo. pes. de mun. & honor. P. quodque personalia munera in sollicitudi-

ne animi principaliter, & vigilantia potius quam sumptibus consistunt, l. §. illud tenendum, de mun. & honor. in P.

De præscripta cedendi formula. Cap. II.

- 1 Distributio bonorum, prodromus cessionis bonorum.
- 2 Distributionis bonorum & dationis in solutum, & cessionis differentia.
- 3 Cessione facta petunt creditores se mitti in possessionem bonorum.
- 4 Curator bonis cesis post cessionem datur, eod.
- 5 Cessio iure ciuili quomodo fiat & in Gallia.
- 6 Cessio cur ignominiam non habeat.
- 7 Carcerum mancipatio non infamat, eod.
- 8 Paupertatis publicæ professio satis assiguit.
- 9 Paupertatis mala.
- 10 Cessio bonorum inter bonos & graues infamiam habet.
- 11 Cessio est infamis non sit, tamen si modo vituperabit.
- 12 Decretorum lex Rojcia de gradibus in theatro.
- 13 Vita inops morte peior.
- 14 Debitorum inopum apud Bœotios infamia.
- 15 Cedentes bonis ab actibus humanis tanquam infames non reiciuntur.
- 16 Cedens bonis quam cautionem præbere debeat.
- 17 Cessionis substantiale, est fateri debitum.
- 18 Cedens omnia tenetur bona indicare.

Prodromi §. & antesignani cessionis bonorum distributiones fiunt, quando debitores in solutum relinquunt creditoribus, vt distribuatur inter illos secundum ordinem nominum, in nouella 4. §. quod autem. §. Interest §. autem inter dationem in solutum, & cessionem in multis, sed potissimum quod dominum transeat in creditores rerum in solutum daturum: quæ autem per cessionem ad creditores perueniunt iure domini ad eos non pertinent, nec eo iure inter se creditores diuidere possunt, l. 4. C. qui bonis ced. poss. Neque enim qui cedit bonis, desinit esse dominus bonorum suorum ante distributionem factam pecuniæ vel æstimatione facta ante additionem rerum, l. is qui, & ibi Bart. qui bon. ced. poss. C. in decisio. Capel. Tholo. §. 4. Petrus Jacob. tit. de cess. bono. §. Quo §. fit vt cessione facta, petere debeant creditores se mitti in possessionem bonorum, iuxta titulum, de bonis auctoritate iudicum possidentis. Et interim datur bonis curator, secundum l. 2. §. si de cura bonis dando lib. 42. P. 11. §. 12. quando fiscus, vel priua. C. Is autem vendit bona, & satisfait creditoribus, d. l. si de cura bon. dando, exercetque actiones viles contra debitores cedentis l. 2. eo. tit. P. l. 42. tit. 8. Et si post cessionem bonorum statim curator dari non possit, in d. interim inuentarium fieri bonorum statuet, vel ea sequestrabit postulantibus creditoribus, ne bona interim subrahanant, & vt consulatur omnibus. Neque cogetur vnus ex chirographariis creditoribus bona solus capere, cum onere soluendi ceteris, l. in curia est 4. de bon. auctor. iudicium poss. l. 7. C. tit. 72.

§. Cessio §. iure ciuili, sine aliqua solemnitate fit, sola voluntatis expressione. l. in omni. C. qui bonis ced. poss. & professione, & per nuntium, & per epistolam, l. si de cessio. bon. P. Hodie in Gallia non ita, sed fit in iudicio, sedente iudice pro tribunali, die & tempore, quo publicæ causæ in iudicio explicantur in auditorio publico, ex constitutione Ludouici Duodecimi, anni millesimi quingentesimi duodecimi, constit. Lud. 12. anni 1512. art. 70. Veruntamen §. in eo consentium nostri cum iure communi, vt ignominiam cessio non habeat, cum beneficium iuris sit, in l. debitores. 12. de iis qui notant inf. lib. 2. C. tit. 12. d. l. etum & aucto Parisiensis, 18. Septem. 1543. Philip. Bugno. lib. 1. leg. abrog. artic. 115. Et uerita ignominiosa cessio, quæ antea fiebat a Iustiniano in nouella 135. §. l. si hoc iur. qui bon. ced. poss. C. nec beneficium penitentiolis esse debet ipsa causa cui accedit, & a qua liberat, nempe ipsa carcerum detentio ob debitum, quæ non infamat: nec enim inde infamis quis est, quod in carcerem sit coniectus, vel cui vincula iussu legitimi iudicis iniecta sunt, l. ex quibus caus. inf. irrog. Cod. nisi ob penam explorati criminis id fiat, l. nullam. Cod. de d. tit. ex quibus caus. inf. irrog. l. 1. §. 2. de custod. reor. P. Neque afflicto afflicto danda est noua, l. tam dementis, Cod. de episc. aud. l. d. nus, de off. praef. l. p. ana, §. l. mai. ad leg. l. om. de parr. ca. ex parte de cler. agros. c. cum per cressio, 7. q. 1. §. Satis §. autem & abunde quis affligi videtur, ex illa confessione paupertatis publicæ, qui cedit, vt alia infamia nota grauidans non fit. Interest enim nostra alioquin secreta domus nostræ non pandi, & æs alienum detegere, quod